

Vasárnap

<http://www.sme.sk/clanok.asp?cl=5015169>
Prága sok szlovákiai magyart marasztal

Az elmúlt években Szlovákiából nagyon sok fiatal és családfenntartó vándorolt külföldre munka után: ment pizzafutárnak Nagy-Britanniába, rózsakertészetre Hollandiába, pincérnek Dél-Tirolba, nővérnek Ausztriába, és eladótól kezdve építőmunkáson keresztül bárminek Csehországba

A 2001-es népszámlálási adatok szerint a szomszéd országban 14 672 magyar nemzetiségű cseh állampolgár él (ebből nagyjából 1500 Prágában), akik már végleg letelepedtek – ismerteti Trosko Zoltán, a Cseh- és Morvaországi Magyarok Szövetsége prágai alapszervezetének vezetőségi tagja.

„Egy részük a második világháború utáni deportáláskor került Csehországba. Én diákkoromban jöttem. Mehetnékem volt Kassáról, ki akartam kerülni a szlovák környezetből. Akkoriban nem volt Kassáról Brünnebe egyenes járat, így Prágára esett a választásom, és a Cseh Műszaki Egyetemen folytattam tanulmányaimat. Megismerkedtem a mostani feleségemmel, és maradtam.”
Zolival sok minden szóba került, érdekességként állapítottuk meg, hogy míg neki, a kelet-szlovákiainak inkább az egyenesebb morva mentalitás tetszik, nekem, nyugatnak a zárkózottabb és higgadtabb cseh vérmérséklet imponál.

Elégedett dolgozók és munkaadók

Úgy érzem, mi, magyarok jól beilleszkedtünk Prágában és általában az országban, a csehek szeretnek bennünket. Ez mindig így volt, a közös állam idejében is. Akkoriban szintén számosan dolgoztak a száztornyú városban; bevett szokás volt, hogy ha például valakit felvettek a Teslába (ma Osram), ide küldték betanulni. A szlovákiai magyart jó munkaerőnek tartják, mert keményen dolgozik, könnyen alkalmazkodik, és nyelveket beszél. Rengeteg csehországi cégnek van magyar érdeklősége, és fordítva – így a magyarnyelv-tudás a többi világnyelv mellett Prágában is előny. Az itt dolgozók elégedettek, hiszen jobban keresnek, mint otthon. Viszonylag olcsón tudnak lakást bérelni (az egyszobás ára 128 és 220 € között mozog, a háromszobásé 450 €-nál kezdődik); s jól működik a tömegközlekedés. Hamar tapasztalják, hogy a cseh mentalitás, modor merőben más, mint a szülőföldön megszokott. Mert Szlovákiában már fel sem tűnik, ha a jegyárus, a hivatalnok mogorva és kellemetlen. Csehországban az autósok megállnak a gyalogátkelőhely előtt, ha valakit előreengedünk, megköszöni, aki a lábunkra lép a metróban, az bocsánatot kér... A csehek hazájában a polgárjogi és egyéni szabadság is magasabb szinten van. Az ügyintézés picit rugalmasabb, jóval kisebb mértékben tapasztalható a rendőri arrogancia, mint nálunk.

Pezsgő kulturális élet

Ráadásul a cseh főváros a munkalehetőségeken kívül bőséges kulturális élményt és szellemi táplálékot kínál. Elég megnézni a Magyar Kulturális Központ honlapját, ahol részletes információkat találunk arról, hogy hol, mikor milyen rendezvényt, kiállítását szerveznek. Minden csütörtökön 18 órától magyar nyelvű filmet vetítenek a központban. Hetente egyszer magyar nyelvű óvodásfoglalkozáson vehetnek részt a picik és az anyukák. A neves, idén ötvenéves Ady Endre Diákkört senkinek sem kell bemutatni: szinte Prága nevezetességének számít már. De azok is összejárnak, szerveződnak, akik nem a fővárosban élnek, vagy már rég nem diákok, hiszen itt a Brünni Magyar Kulturális és Információs Centrum, a Cseh- és Morvaországi Magyarok Szövetsége, a Kazinczy Ferenc Diákklub, az Igllice (Prágai Magyar Szülők Egylete) és a Nyitnikék táncsoport. Mi, „prágaiak”, vasárnaponként magyar nyelvű református istentiszteleten hallgathatjuk az Úr szavát. Természetesen nem csak igével él az ember, megkedveltük és élvezzük a helyi vendéglátóipar előnyeit is. Aki járt az országban, tudja, hogy mennyivel jobb egy hagyományos cseh kiskocsmá az otthoni füstös, sokszor koszos vendéglőknél. A csapolt Pilsner finom, a napi menü olcsó, a pincérlányok kedvesek, és addig hordják a sört, amíg a vendég nem szól, hogy nem kér többet. A szépen megmunkált faasztalok és -székek, a hangulatos régi képek, feliratok, a füllasztott virsli és a rakott hermelinsajt olyan különlegesség, amely mindenkit maradásra bír. Idegen országban melegséggel tölti el az ember szívét, hogy a városközpontba tartva útközben – a Ládvi metróállomásonál –

magyar pékárut vehet jellegzetes csomagolópapírban, és ha a Národní třídáig elfogyna, anyanyelvén kérhet forrettit.

A válság a fővárost sem kerüli el

Sajnos, az utóbbi időben itt sem olyan rózsás a helyzet, mint korábban. A gazdasági válság következtében érezhetően kevesebb a munka, drágábbak a kirándulások, és talán a sör ára is emelkedik; márpedig e két dolog a csehek számára létfontosságú. A bajok hatása – először az építőipari segéd- és az autóipari szakmunkások tapasztalták meg őket – az ország területén különböző mértékben mutatkozik. Prágában nem érezhető annyira, mint például Ústí nad Labemben, Kadaňban, nem beszélve Ostrava és Karviná környékéről, ahol régen bezártak a bányák, és a gazdaság is lelassult. A cseh korona árfolyamának zuhanása, majd az euró szlovákiai bevezetése ostorként csapott le az itt dolgozó magyarokra. Érdemes elgondolkodni, hogy mit tegyünk ebben a helyzetben. Menjünk haza? És otthon mi lesz? Állásajánlatokkal, jó fizetéssel senki sem kecsegtet, ezért azt mondom: tartsunk ki, majd csak elmúlik a válság!

A diákok is szeretik a várost

A Prágában tanuló magyar hallgatókról – számuk 250-re tehető – Csémi Gáborral, az Ady Endre Diákkör elnökével beszélgettem.

„Néhányan azért jöttek, mert egyes főiskolákra, egyetemekre felvételi nélkül, az érettségi eredmények meg a középiskolai előmenetel alapján be lehetett jutni – tájékoztat. – Volt, aki osztálykiránduláson járt Prágában, és megszerette a várost; néhány esetben a Szlovákiában uralkodó, nem éppen magyarbarát légkör is közrejátszott. Én például szülői sugallatra döntöttem Csehország mellett. A hallgatók ügyesen beilleszkednek a cseh diákközösségbe, sőt előfordul, hogy a tanárok engedékenyebbek velük” – teszi hozzá mosolyogva.

Tanulmányai végeztével több diák időzik Prágában, mint más cseh városokban – ez valószínűleg az itt kínákozó több munkalehetőségnek tulajdonítható. A hallgatók jelentős százaléka vállal az egyetem mellett munkát, kötelező teendői után pedig a Hrádek kocsmában szórakozik, amely mára magyar találkozóhelyé vált. (Régen a magyar diákok egy strahovi, Chodovská restaurace nevű ivóba jártak kockázni, ahol a pincér kislányt Kockás Dásának hívták. Miután a csapos és a felszolgálónő is eltávozott, átmentek a Hrádekbe.) Megalakult az úgynevezett Huszty-emlékbrigád. Fő tevékenységi köre a csütörtök esti sörözés, kikapcsolódás. Huszty Andor igencsak sörkedvelő diák volt, gyakran hangoztatta, hogy nincs rossz sör, csak kevés.

Ivanič Roland

[9.9.2009]